

Pogajanja o plačah to sredo niso bila uspešna

Pogajanja to sredo so pokazala, da delodajalci ostajajo pri ponudbi za regres 107.712 tolarjev, vendar brez upoštevanja eskalacije. Še naprej pa velja dogovor, da se bodo pogajanja o eskalaciji nadaljevala takrat, ko bo vlada opravilno sposobna.

Kljub iskanju rešitev glede uskladitve izhodiščnih plač z minimalno plačo še ni nobenega premika. Čeprav je v Dogovoru o plačni politiki (v drugem odstavku točke Cilji in načela) ta obveza zapisana, delodajalci po našem mnenju čakajo, da bodo zaradi razlik med sindikalnimi centralami pogajanja prekinjena. Na zahtevo ZSSS o uskladitvi izhodiščnih plač z minimalno, o čemer bi se morali dogovoriti do konca letošnjega leta, so delodajalci ponudili povsem nesprejemljive rešitve. Z usklajevanjem izhodiščnih plač z minimalno se sploh ne strinjajo. Izhodiščne plače v kolektivnih pogodbah dejavnosti se po njihovem mnenju lahko povečajo, vendar brez vnaprejšnje obveze in le, če tako ocenijo pogajalci v dejavnostih. Preseneča nas, da so pogajalci iz vrst delodajalcev, kljub drugačnim stališčem njihovega predsednika, v celoti podaljšana roka Gospodarske zbornice. Ta pa vztraja pri vedno novih analizah in skupnem projektu novega plačnega sistema ter pri masi plač, ki ne sme rasti hitreje kot produktivnost (domači bruto proizvod).

Sindikati dejavnosti s področja gospodarstva iz sestave ZSSS se bodo že prihodnji teden pogovarjali o programu aktivnosti, s katerimi bi odpravili zastoj na pogajanjih. Brez radikalnih zaostritev na verjetno ne moremo pričakovati nobenih premikov.

Zaostritve so potrebne tudi zaradi prenehanja veljavnosti nekaterih kolektivnih pogodb dejavnosti. Posamični nastopi sindikatov so zaradi centraliziranega odločanja v Gospodarski zbornici in povsem podrejene vloge Združenja delodajalcev jalovo početje. Pri določanju strategije plačne politike in razvoja kolektivnih pogodb moramo v ZSSS upoštevati želje in možnosti ter sprejeti trden dogovor, ki bo vodilo vsem sindikatom.

Brane Mišič

Zveza svobodnih sindikatov je konec aprila praznovala desetletnico svoje ustanovitve. Gostom, sedanjim in nekdanjim funkcionarjem in delavcem je na slovesnosti spregovoril Dušan Semolič, predsednik ZSSS.

Strani 2 in 3

Prvomajskih praznovanj se je udeležilo veliko delavcev in članov njihovih družin. Tako je bilo tudi na Trgu zmage v Murski Soboti.

Poročila s praznovanj objavljamo na straneh 4 do 7.

Pred izidom!

Priročnik o pokojninski reformi

Priročnik o pokojninskem in invalidskem zavarovanju po novem zakonu avtorice Lučke Böhm, svetovalke predsedstva ZSSS, je pripravljen za tisk. Namenjen je zlasti sindikalnim zaupnikom, ki naj bi z njegovo pomočjo članom med drugim postregli z odgovori, kdaj se bodo lahko upokojili in kolikšna bo njihova pokojnina. Le v tem priročniku so odgovori na vprašanja o beneficirani delovni dobi in pravicah delovnih invalidov.

Za sindikalne funkcionarje je avtorica pripravila tudi izhodišča za pogajanja o dodatnem prostovoljnem pokojninskem zavarovanju.

Naročilnico za priročnik bomo objavili v prihodnji številki.

Med gosti so bili: Dušan Rebolj (Pergam), Miloš Pavlica (ZLSO), Vinko Hafner, Miha Ravnik, Marjan Orožen, Leopold Krese, Tone Kropušek in drugi ugledni voditelji nekdanje Zveze sindikatov Slovenije.

V Dvorani Smelta v Ljubljani je bila 20. aprila proslava desetletnice ustanovitve Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Na njej se je zbralo več kot 250 sedanjih in bivših aktivistov in delavcev te največje sindikalne centrale v naši državi. Po Internacionali je predsednik ZSSS Dušan Semolič spregovoril o delu organizacije v minullem desetletju in iztočnicah za delo v prihodnje.

Po govoru je bil kulturni program, v katerem so sodelovali dramski igralci, pevka in plesalci. Predsednik ZSSS je v sodelovanju s predsednico in članom komisije za sindikalna priznanja Miro Videčnik in Marjanom Barlom podelil letošnje plakete ZSSS najbolj-šim organizacijam in posameznikom. Kot je povedal Marjan Barl, je imela komisija zelo zahtevno nalogo, saj je morala izbirati med več zelo dobrimi predlogi, saj je v organizaciji zelo veliko dobrih in služnih sindikalnih zaupnikov. Prejemnike priznanj in utemeljitve zanje smo objavili v prejšnji številki našega glasila.

V imenu nagrajencev se je za priznanja zahvalil Stane Konrad, sindikalni zaupnik v Poslovnem sistemu Radenska.

Prejemniki plaket ZSSS (od leve proti desni): Branka Novak, Stane Konrad, Jože Gaube, Marija Eraković, SKEI Et Elektrolelement (Brane Medija), Območna organizacija ZSSS Celje (Ladi Kaluža) in Sinles (Danilo Vedlin). Čisto na levi je Marko Simčič, na desni pa Marjan Barl, Mira Videčnik in Dušan Semolič.

Prejemniki plaket ZSSS (od leve proti desni): Branka Novak, Stane Konrad, Jože Gaube, Marija Eraković, SKEI Et Elektrolelement (Brane Medija), Območna organizacija ZSSS Celje (Ladi Kaluža) in Sinles (Danilo Vedlin). Čisto na levi je Marko Simčič, na desni pa Marjan Barl, Mira Videčnik in Dušan Semolič.

Udeleženci poslušajo Internacionalo.

Vsestranski humorist Sašo Hribar je udeležence nasmejal z imi-

tacijami številnih znanih Slovencev in rojakov iz bivših bratskih republik.

Po končani proslavi so se udeleženci zadržali še na tovariškem srečanju.

F. K.

Moč ZSSS je zlasti v solidarnosti, jo bo treba še bolj razviti

Čeprav smo bili nekaj motečega, sedaj ne morejo mimo nas

V naši organizaciji vemo, da se naša zgodovina ni začela pred desetimi leti, saj naše korenine segajo desetletja nazaj. Tradicija delavskega upornišva sega v Sloveniji v 19. stoletje in v prva desetletja 20. stoletja. Tudi čas po drugi svetovni vojni je pustil neizbrisno sled v našem delu.

Toda pred 10 leti se je zgodilo nekaj posebnega, nekaj, kar je vredno naše posebne pozornosti, še več – posebnega slavlja.

V letu 1990, letu velikih sprememb, ki so zajele Slovenijo, je bila delavstvu Slovenije ponujena možnost, da se na novo organizira v sindikalno centralo – Zvezo Svobodnih sindikatov Slovenije. In kljub različnim možnostim in novo nastalemu sindikalnemu pluralizmu se je velika večina delavstva odločila, da prostovoljno, z osebnim izjavljanjem postanejo člani prav naše organizacije.

Tista leta niso bila lahka ne za delavce in delavce in ne za naše aktiviste. To so bila leta, ko se je rušilo tisto, kar se je zrušiti moralo, in rušilo tisto, kar se ne bi smelo.

To je bil čas, ko so se množično zapirale tovarne, uničevala industrija. Na tisoče delavcev in delavcev je vsak mesec izgubilo delo. Država je to opravičevala kot normalno posledico tranzicije. Edina organizacija, ki se je upirala takšni usodi, smo bili sindikati. Vedeli smo, da so mnoge tovarne propadle zaradi objektivnih posledic razpada Jugoslavije in tranzicije, toda mnoge so propadle zaradi nesposobnih poslovnih struktur, kriminala ali napak v ekonomski politiki države.

To so bila leta, ko smo bili sindikati v zavesti velikega dela politike nekaj preživelega, motečega in celo prevratniškega. Bili smo organizacija in posamezniki v njej, ki naj ne bi razumeli sodobnih trendov, ki poznajo le kapital in dobičke, ne pa tudi interesov delavcev in delavcev.

Toda v nas je bilo in je nekaj upornišva, da nismo klonili.

Govor Dušana Semoliča ob desetletnici ZSSS

Naših deset let je tako deset let boja za delavske pravice, za demokracijo, ki pozna tudi delavca, za pravno državo, za ohranitev delovnih mest, za večjo veljavo naših sindikatov.

Nič nam ni bilo podarjeno.

Mogoče se nam danes zdijo mnoge stvari samoumevne, saj drugače skorajda ne more biti; da imamo pravico do regresa za dopust, povračilo potnih stroškov, usklajevanje plač z rastjo cen življenjskih potrebščin, minimalno plačo, tridesetminutni odmor za malico, kolektivne pogodbe in še mnogo drugega. Toda za prav vsako pravico smo se borili – včasih sami, pogosto tudi skupaj z drugimi sindikati.

Naj omenim le nekaj mejnikov.

Leta 1990 je bila podpisana prva splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo. Leto kasneje je bila podpisana splošna kolektivna pogodba za negospodarstvo in 27 kolektivnih pogodb dejavnosti. To je bilo pomembno pionirsko dejanje.

Leti 1991 in 1992 sta bili leti odpora ZSSS proti krivicam, ki so izhajale iz zakonov o denacionalizaciji, o zadržanih in o lastninskem preoblikovanju. Svoje nestrinjanje smo izražali na množičnih protestnih shodih in preko pobud za sprejem zakonodaje, ki naj ne bi povzročila še večje brezposelnosti. Takrat smo bili sami. Prva slovenska vlada je obljubila hitro privatizacijo družbene lastnine in politične stranke niso hotele nositi posledic neizpolnjenih obljub. Nadaljnje dogajanje je žal v celoti pritrdilo našim opozorilom.

Dne 18. marca 1992 je bila v Sloveniji organizirana prva splošna opozorilna stavka Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije, v kateri je sodelovalo 400.000 delavcev in delavcev. Bili smo obtoženi, da imamo namen rušiti državo in odpraviti demokracijo.

V letu 1994 je bil sprejet prvi tripartitni dogovor o politiki plač skupaj s tarifno prilogo k splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo, vendar šele po grožnji naše organizacije, da dogovora ne bomo podpisali, če ne bo ustanovljen ekonomsko-socialni svet. Takrat smo dobili ekonomsko-socialni svet. Ne da bi prenevali njegovo vlogo in delo, je vendarle deluje že več let le na podlagi dogovora med udeleženci in nima podlage v zakonu. Kreditibilnost mu dajemo njegovi člani. Krepi se interes po delu v tem organu. Ker sindikati tam delujemo zelo usklajeno, nas vlada in delodajalci morajo upoštevati.

V letu 1996 nas je odpoved splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo prisilila, da smo skupaj s člani Konfederacije Pergam organizirali zelo odmevno dveurno splošno opozorilno stavko, v kateri je sodelovalo skoraj 210.000 zaposlenih. Dokazali smo, da smo za dialog, za iskanje kompromisov, toda da hkrati vemo, kje kompromisov ne more biti, da vemo, kje je meja, ko nas članstvo ne bi razumelo.

melo, če bi popuščali na račun temeljnih delavskih pravic.

Svobodni sindikati smo soustvarjali tudi zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Ta je za nas izjemno pomemben, ne le zaradi tega, ker smo bili in smo prepričani, da lahko prav s pomočjo soupravljanja okrepimo gospodarsko moč naših podjetij. Prav zato danes tako odločno nasprotujemo še vedno obstoječi miselnosti, ki v soupravljanju in še zlasti v zastopanju zaposlenih v nadzornih svetih, vidi veliko oviro za večje ekonomske rezultate. Motijo jih, kot pravijo, prevelike pravice delavcev. Mi dodajamo – motijo se, če mislijo, da bomo Svobodni sindikati dopustili, da bo uveden azijski način upravljanja. Potrebno je ugotoviti, da je takšna miselnost sprta tako z evropsko prakso kot tudi z evropskimi direktivami.

Sedanje razmere zahtevajo nov zakon o delovnih razmerjih. Delavci potrebujejo takšen zakon, da jih bo zaščitil pred tistimi, ki hlatajo za dobički. Pristop, ki želi uvesti predvsem fleksibilna delovna razmerja kot pogoj za nove zaposlitve – ker da stari zakon preveč ščiti delavce in zato odvrča delodajalce od novih zaposlovanj – je za Svobodne sindikate nesprejemljiv. Povrh je desetletje trajajoča velika brezposelnost kot rezultat hitrega odpuščanja zaposlenih zanika preveliko zaščito zaposlenih.

In kar je tudi pomembno: nekatere konkretne rešitve so tudi sicer absolutno nesprejemljive. Odprava 30-minutnega odmora iz delovnega časa je predlog, ki se mu bomo sindikati uprli z vsemi sredstvi. Ne razumeti tega odpora, pomeni ne razumeti bistva sindikatov.

Socialno partnerstvo razumemo tako, da moramo navzlic zaostritvam s partnerji dosegati nekakšno soglasje, kompromis, ki ne pomeni poražencev. Če pri tej naravnosti uspejo, so rezultati za delavce praviloma ugodnejši.

Naj spomnim, da smo socialni partnerji z dogovorom uvedli minimalne plače kot pomembne socialni korektiv nizkih plač. Danes si težko predstavljamo, da bi kdo zahteval odpravo minimalne plače. Še težje si predstavljamo življenje najslabše plačanih delavcev brez te varovalke. Toda če ne bi sindikati pri

tem vztrajali, tega pač ne bi imeli ali pa imeli mnogo kasneje.

Podoben nauk lahko vidimo pri reformi pokojninskega sistema. Šlo je za ključno vprašanje socialne države, šlo je za konflikt dveh diametralnih konceptov reševanja nespornih problemov nadaljnjega delovanja pokojninskega sistema. Trčila sta koncept, izražen v beli knjigi, in koncept, ki so ga jasno oblikovali sindikati. Naš koncept je bil naravnost ohraniti še vedno visoke stopnje solidarnosti med generacijami, še posebej tistimi, ki so delale in delajo v izjemno težkih delovnih pogojih. Veliko je bilo treba storiti in doživeti, da smo socialni partnerji vendarle sklenili dogovor, ki je relativno dobro zajel vso pestrost interesov. Z doseženim tudi mi nismo povsem zadovoljni in ob prvi priliki bomo zagotovo predlagali popravke tega zakona in odpravo nekaterih slabosti.

V Svobodnih sindikatih se zavedamo globalnih sprememb, ki jih prinašajo nove tehnologije. Zavedamo se tudi vpliva globalizacije trgov na gospodarsko in socialno življenje. Toda nasprotujemo temu, da je globalizacija gospodarstva alibi za zmanjševanje delavskega standarda. Globalizacija, ki bo upoštevala le dobičke, se bo sesula sama vase in od nje bo ostala revščina in iluzija o vsemogočnem kapitalu. Zato smo se v Svobodnih sindikatih zavzemali, in tako se bomo tudi v naprej, za evropski socialni model – povezanost gospodarske učinkovitosti in socialne pravičnosti.

Prav zato je naša pozornost bila in bo še naprej usmerjena v krepitev javnega zdravstva in javnega izobraževanja kot pomembnega pogoja za dostopnost do zdravja in izobrazbe vsem ljudem, ne glede na njihov socialni položaj.

Prav tako smo se močno prizadevali in tudi uspeli, da je državni zbor sprejel sodoben zakon o varovanju zdravja pri delu.

Sindikati, združeni v Zvezo Svobodnih sindikatov Slovenije, želimo, da bi čim več ljudi imelo delo, pošteno plačo, ki bi omogočala človeka vredno življenje, želimo tudi, da bi bilo med ljudmi več solidarnosti. Slovenija mora postati prijaznejša do tistih, ki so pomoči potrebni. Slovenija mora postati država, ki varuje dostojanstvo vsakega človeka – ne le bogatega ali vplivnega politika, ampak predvsem

dostojanstvo preprostega človeka, ki živi v svetu minimalnih plač ali v svetu brezposelnosti.

Pri vstopanju v Evropsko unijo se bomo morda morali marsičemu odpovedati, toda ni potrebno, ne smemo se odpovedati naši kulturi, jeziku in človeškemu dostojanstvu.

Prav zato demokracija ne sme služiti zgolj ciljem političnih elit, ki imajo prepogosto edini cilj, kako priti na oblast in na njej ostati. Demokracija mora pomeniti tudi pot za skupno iskanje odgovorov na vprašanje, kako naprej, kako priti do novih tovarn, kako ustvarjati nova delovna mesta, kako zaposliti mladino po koncu šolanja. Da – če se že moramo prepričati, se dajmo o teh vprašanjih.

Nesporno je, da smo sindikati, združeni v ZSSS, postali v teh letih kredibilna, spoštovanja vredna delavska organizacija. Nima sicer pristojnosti in moči ne vlade in ne državnega zbora, toda naša moč je v našem članstvu, v delavkah in delavcih, ki pričakujejo in zahtevajo, da s pomočjo sindikatov vplivajo na tiste odločitve, ki krojijo tudi njihovo usodo. Moč sindikatov je v pokončni držbi in znanju naših zaupnikov, ki opravljajo najtežje delo. Moč sindikatov je v vse večjem znanju, ki ga pridobivamo v različnih oblikah sindikalnega izobraževanja. Moč Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije je v vse močnejših in vplivnejših sindikatih dejavnosti in v naši mreži po območjih, ko nudimo pomoč članom tam, kjer živijo in delajo. In moč naše organizacije je v solidarnosti – v zavesti, da si moramo med seboj pomagati, pomagati tistemu, ki mu je najtežje, ne glede na to, kateremu sindikatu pripada. Solidarnost pomeni, da ne vidiš le sebe, pač pa tudi tistega poleg sebe in mu pomagaš, ko mu je težko. To je največja vrednota, ki jo moramo varovati z vsemi sredstvi.

Ker naša organizacija danes slavi, nam mora biti kot slavljencu dopuščeno nekoliko več zanosu, toda hkrati vemo, da smo mnoge cilje dosegli skupaj z našimi kolegi iz drugih sindikalnih central, da je med nami vse več sodelovanja, kar je dobra popotnica za naprej. Vemo tudi, da smo v skladu z načeli socialnega partnerstva dosegli nekatere cilje, ker so bili ti tudi cilji delodajalcev in vlade. Brez sodelovanja med vsemi nami bi bila podoba Slovenije zagotovo temnejša, kot je.

Na Snežni stadion so številni delavci prišli z družinami.

Franc Bratuša je pod Pohorjem govoril o tem, da se delavci morajo bolj zavedati svoje moči.

Na Snežnem stadionu pod Pohorjem se je ob prazniku dela zbralo več tisoč delavcev, upokojencev in mladih iz Maribora in okolice. Predsednik območnega odbora sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami v Podravju Franc Bratuša je najprej govoril o neodgovornem uničevanju mariborske industrije. Opozoril je tudi na socialne razmere ter delo mater in žena ob nedeljah in praznikih. Ob sedanjih pogojih dela in življenja so družine vedno manj skupaj in otroci so vedno bolj prepuščeni ulici in njeni vzgoji. Posledice za tako majhen narod, kot smo Slovenci, so osupljive – razpadi družin, mamila, alkohol, samomori!

ZSSS ne bo odstopila od težko pridobljenih delavskih pravic. Branili smo jih in jih še bomo z vsemi razpoložljivimi sredstvi, skupaj z drugimi sindikati in s podporo vseh delavcev. Z medsebojno solidarnostjo bomo ustvarili množico delavcev iz vseh slojev, ki bo po svoji moči enakovredna moči delodajalcev," je sklenil Bratuša.

V bogatem kulturnem programu so sodelovali godba na pihala in maržoretke iz Lovrenca na Pohorju, moški vokalni ansambl Pavla Kernjaka, dramske igralke in igralci Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru ter ansambel Slavček. Žal je organizatorjem v zgodnjih popoldanskih urah, ko se na Snežnem stadionu zbere največ ljudi, ponagajal dež, ki ni mogel pokvariti veselega in prazničnega razpoloženja.

Veliko ljudi se je zbralo tudi na prvomajski prireditvi v Jeruzalemu nad Ormožem, kamor je prišlo več sto prebivalcev iz Ormoža, Tomaža, Ljutomera in drugih krajev v Prlekiji in Slovenskih goricah. V kulturnem programu so nastopile maržoretke in pihalni orkester iz Ormoža ter pevski zbor Cabaletta iz Ormoža. Zbranim je o problemih, s katerimi se danes srečujejo delavci, spregovorila sindikalna zaupnica iz Optila Maja Cverlin.

1. maj 2000 Delu prava veljava

Zdaj je delavcem popolnoma jasno, da jim je praznik dela ostal le zaradi tega, ker jim ga nova oblast ni upala ukiniti; je pa o tem na glas razmišljala. Praznik je bil in je spet prepoznaven po rdeči barvi, rdečih nageljnih in zastavah. Ohranil pa se ni le pri nas, ampak tudi v drugih državah. Vedno bolj ga skuša izkoristiti tudi Vatikan.

Veliko večino proslav so tudi letos organizirali Svobodni sindikati. Sodelovale so nekatere borčevske in druge organizacije. Od drugih sindikatov se je pridružila Obalna sindikalna organizacija in prvič Kmetičeva Solidarnost.

Če smo na letošnjih praznovanjih koga pogrešali, so bili to poslanci. Kot da si tega praznika niso zaslužili ali da imajo zoper njega še vedno več pomislov kot naklonjenosti. Čeprav so bile med njimi tudi izjeme, še posebej iz stranke, ki se šteje za pravo socialdemokratsko, je bila njihova neudeležba le preveč opazna.

Govorniki na proslavah, večinoma sindikalisti, pa predsednik države, predsednik stranke, dve županji ... , niso nič več sramežljivo govorili o delu. To naj bi znova dobilo veljavo, ki gre ustvarjalcem nove vrednosti. Prav v njej, torej v rokah delavcev vseh vrst, tudi umskih, je naša prihodnost. Če je letošnje praznovanje delavskega praznika pomenilo še en majhen korak k temu spoznanju, smo s tem v Svobodnih sindikatih lahko zadovoljni.

F. K.

Praznovanje, ki sta ga pripravila območna organizacija ZSSS Domžale in društvo Budničar iz Količevega, je na Vir pri Domžalah privabilo ogromno množico. Obiskovalce je najprej pozdravila sekretarka Justa Arnuš, nato je zbranim spregovorila tudi domžalska županja Cveta Zalokar Oražem. Kdor dela, mora biti cenjen

in za delo primerno nagrajen, je poudarila. Razvoj in odpiranje novih delovnih mest pa bi po njenih besedah morali biti prednostni nalogi.

Za dobro razpoloženje sta poskrbela Godba na pihala iz Domžal in ansambel Vrhovci. Udeleženci so uživali tudi ob veličastnem ognjemetu.

Kres na Viru pri Domžalah je bil med največjimi v Sloveniji. Na Rožniku je bil precej manjši, saj so huligani organizatorjem povzročili kup nevšečnosti.

Po besedah Justa Arnuš, glavne organizatorice, se je na kresovanju na Viru zbralo več ljudi kot kdaj koli doslej.

Na prvomajskem srečanju na Boču je bilo na praznični dan že ob 8. uri zjutraj več tisoč obiskovalcev. Med njimi je bilo največ delavcev in njihovih družinskih članov iz Slovenske Bistrice, Slovenskih Konjic, Šmarja pri Jelšah, Rogaške Slatine in drugih bližnjih krajev. Po oceni organizatorjev Milice Dabanovič in Dušana Detička je na Boč prišlo skoraj šest tisoč ljudi. Govornik, predsednik Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije Srečko Čater, je dejal, da je sindikat s sprejemom novega pokojninskega zakona dobil eno od bitk, ne pa tudi vojne, saj delavcem še vedno grozi, da jih bo novi zakon o delovnih razmerjih spremenil v delovno živinčo. "Nekompetentni politiki, ki v želji po oblasti ne izbira sredstev, bo treba povedati, da ne bomo plačevali zapitkov za ponesrečene poroke v preteklosti in sedanjosti. Skrajni čas je, da pokažemo, do kod sega naše potrpljenje in kje je prag naše demokratične tolerance," je dejal Čater, ki je bil kritičen tudi do poslancev in državnega zbora. V bogatem kulturnem programu so sodelovali pihalni orkester Stek-larne Rogaška in več recitatorjev.

Danilo Šipoš govori udeležencem proslave v Murski Soboti.

Na Trgu zmage v Murski Soboti je bilo več kot tisoč praznovancev.

Območna organizacija ZSSS v Pomurju je kresovanje pripravila na predvečer delavskega praznika. Na prireditvi na Trgu zmage v središču Murske Sobotice se je zbralo več kot tisoč ljudi. Spregovoril jim je sekretar območne organizacije ZSSS v Pomurju Danilo Šipoš, ki je med drugim dejal: "Gospodarske razmere v Pomurju se glede na druge dele Slovenije še naprej poslabšujejo. Stečajni, odpuščanje trajno presežnih delavcev in kršenje delavskih pravic se nadaljuje. Svobodni sindikalisti v Pomurju dvomijo, da bo po volitvah kaj drugače, vendar bomo kljub temu od vseh strank v predvolilnem obdobju terjali jasne odgovore na vprašanje, kako si predstavljajo rešitev gospodarskih problemov v regiji in problema brezposelnosti.

Z različnimi oblikami sindikalnega boja smo uspeli vplivati na to, da ni bila sprejeta tako kruta pokojninska reforma, kot jo je pripravila vlada. Zadržali smo neugodne spremembe zakona o delovnih razmerjih, ki bi še poslabšal položaj delavcev. Preko ekonomsko-socialnega sveta nam je uspelo prepričati vlado, da je pripravila zakonski predlog, po katerem bodo delavcem z najnižjimi plačami vrnili del dohodnine. Čakajo pa nas še težka pogajanja o dvigu plač za prvi tarifni razred po splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo na raven minimalne plače – to je 74.262 tolarjev bruto."

Po bogatem kulturnem programu, v katerem sta sodelovali plesni skupini Bleščice in Fitke, pihali orkester iz Murske Sobotice in vokalna skupina iz Murske Sobotice, so ob spomeniku zmage v središču mesta postavili prvomajski mlaj. Nato se je več kot tisočglava množica odpravila v mestni park pri gradu, kjer so prižgali kres in pripravili družabno srečanje, ki je trajalo dolgo v noč.

Območna organizacija ZSSS Celje je tudi letos organizirala šest praznovanj. Kar ugodno vreme je na Celjsko kočo privabilo več tisoč ljudi. Po Internacionali v izvedbi godbe na pihala štorskih železarjev je sekretar območne organizacije Ladi Kaluža zbranim spregovoril o uspešnem desetletnem delu Svobodnih sindikatov. To organizacijo čakajo tudi letos in v prihodnje zahtevne naloge, saj bo delavcem treba ubraniti pravice, ki jih delodajalci ob pomoči države vedno bolj ogrožajo. Slavje pri Celjski koči je trajalo do poznega popoldneva, saj je za vzdušje skrbel ansambel Braneta Klavžarja.

Po besedah glavnega organizatorja Mirka Gozdnikarja so delavci (tudi več direktorjev in županov) zelo množično prišli tudi na Šmohor nad Laškim. Tam je zbrane nagovoril Marjan Barl, sekretar Sindikata KNG. Ker je bilo dobro poskrbljeno tudi za zabavo, so se številni zadržali vse do popoldanske nevihte. Prav na Šmohorju so se po opravljenih nalogah na drugih prizoriščih zbrali vsi funkcionarji in delavci območne organizacije ZSSS Celje.

Ladi Kaluža je poudaril zlasti potrebo po obrambi pravic do plačanega odmora za malico.

Pri Celjski koči so organizatorji poskrbeli za dobro vzdušje.

Kot nam je povedal Srečko Čater, sta Dušan Detiček in Milica Dabanovič poskrbeli, da je bilo na Boču tudi letos zelo prijetno.

Območna organizacija ZSSS na Ptuj je kresovanje skupaj z veliko prvomajsko prireditvijo pripravila že v soboto zvečer. Zbranim je spregovoril predsednik ZSSS Dušan Semolič. Žal je prireditev zmotil dež, vendar najbolj vztrajnih sindikalistov in drugih delavcev niti ta ni mogel pregnati.

Kresovanje so na predvečer mednarodnega praznika dela nameravali organizirati tudi pri gradu v Gornji Radgoni, vendar so zaradi administrativnih ovir prireditev odpovedali.

Prebivalce Ljutomer je na praznični dan že zgodaj zjutraj prebudila budnica, za kar so poskrbeli v tamkajšnji krajevni sindikalni pisarni.

V Slovenj Gradcu, Radljah, na Ravnah in vseh drugih večjih mestih in krajih na Koroškem so delavce na praznični dan že zgodaj zjutraj prebudile budnice. Mnogi delavci so se skupaj z družinskimi člani napotili na prvomajske prireditve, ki so jih organizirali Svobodni sindikati. Po besedah sekretarja območne organizacije ZSSS Lojzeta Raške so bile vse izjemno dobro obiskane.

Na Kremžarjevem vrhu se že dolga leta zbirajo delavci iz Slovenj Gradca.

Na Kremžarjevem vrhu se je zbralo okoli 2000 ljudi. Spregovoril jim je sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije Sandi Bartol, ki je opozoril na težke razmere, v katerih danes živijo in delajo delavci, tudi delavci v trgovskih podjetjih. Naštel je tudi uspehe, ki so jih v minulem obdobju dosegli sindikati. Mednje je prištel tudi spremenjeni pravilnik o obratovalnem času prodajaln. V bogatem kulturnem programu so sodelovali dijaki slovenjegraške gimnazije. Udeležence prvomajske prireditve je območna organizacija ZSSS pogostila s toplim obrokom.

Na Županku nad Radljami se je zbralo skoraj tisoč ljudi. Spregovoril jim je predsednik sindikata v družbi Koroška Trgovina Franc Jutršek. Tudi udeležence na Županku so organizatorji prireditve pogostili s prvomajskim golažem.

Več tisoč ljudi se je zbralo tudi na prvomajski prireditvi na Iverčkem Jezeru, kjer je zbranim spregovoril predsednik Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije Albert Vodovnik.

Na Košenjaku nad Dravogradom pa je območna organizacija ZSSS organizirala prvomajsko srečanje skupaj s Planinskim društvom iz Dravograda. Na srečanju se je zbralo več sto ljudi, ki so preživeli praznični dan v veselem razpoloženju in druženju.

Na ljubljanskem Rožniku se je na predvečer delavskega praznika in tudi na sam praznik zbralo več deset tisoč obiskovalcev. Za dobro razpoloženje je poskrbel zlasti ansambel Čuki. Kot je v svojem govoru zvečer pred praznikom povedal Dušan Semolič, je bilo srečanje na Rožniku že 110. po vrsti. Tudi sedaj pa so po njegovih besedah žive ideje, iz katerih se je praznovanje 1. maja porodilo. Ker je delo naših delavcev še vedno podcenjeno in ker tudi druge pravice niso na primerni ravni, imajo sindikati, še posebej Svobodni, še naprej pomembno poslanstvo. Tudi letos jih čakajo prizadevanja za trdo obrambo pravic, ki jih delodajalci hočejo ukiniti. Vika Potočnik, ljubljanska županja, pa je v govoru na prvomajsko jutro med drugim opozorila na ogroženo pravico delavcev, da bi imeli delo.

Dušan Semolič je govoril na Rožniku, kjer so delavci praznovali že stodesetič.

Na Rožniku so se najbolje zabavali najmlajši.

Franc Rotar

Rdeč delavski maj

Rdeč si postal že pred mnogimi desetletji, postal si simbol delavcev in samoupravljanja.

Postal si naš, čeprav bi te nekateri radi imeli samo za svojega.

V novem obdobju Slovenije si postal večbarven, in četudi delavci hodimo za zastavami različnih barv, si ti ostal naš rdeči delavski maj.

Nov strankarski politični sistem in nova sindikalna organiziranost sta delavce razredno ločila, tako da 1. maj praznujemo ločeno.

Tisti, ki smo pripadniki Svobodnega sindikata, smo ti ostali zvesti in te spoštujemo. Z dobrim in poštenim delom pa tudi s protestnimi shodi in rdečim nageljnomo na prsih vedno sproti skrbimo, da ohranimo tvoj sijaj, naš rdeči delavski 1. maj.

Proslavo v Opatjem selu je motil kar močan dež.

Aktivisti in člani Svobodnih sindikatov Bele krajine so se na predvečer praznika zbrali pri Lovski koči na Smuku nad Semičem, kjer je njihovo tradicionalno zbirališče. Po besedah Jožefa Kočvarja, sekretarja območne organizacije, je bilo vseh udeležencev kar pesto.

Območna organizacija je letošnja priznanja za delo v sindikatu dodelila: Juriju Kobetu (Iskra semič), Sergeju Času (Dom starejših občanov Črnomelj), Vidi Matkovič Šegina (Beti Metlika), Francu Čemasu (Integral Dolenjske in Bele krajine) in Borisu Marentiču (Danfoss Compresors Črnomelj). Nagrade so prejeli tudi najboljši udeleženci sindikalnih športnih iger. Največ prvih mest so zasedli tekmovalci podjetja Danfoss Compresors. Po Kočvarjevih besedah je tako uspešen lahko le mlad in velik kolektiv, pri čemer Danfoss na tem območju nima konkurence.

Dolenjci so tudi letos praznovali na Debencu nad Mirno, kjer jim je spregovoril Dušan Semolič, predsednik ZSSS. Saša Pavček je praznovalce razveselila z odlomkom iz monokomedije Bužec on, bužca jaz.

Letošnja priznanja območne organizacije ZSSS za Dolenjsko so prejeli: Rok Dvornik (Iskra Mokronog), Franc Kuzma (Mercator Dolenjske), Niko Rončević (Novoteks Tkanina), Jelka Košmerl (Krka Kozmetika), Robert Janežič (Gasilsko reševalni center Novo mesto) in SKEI podjetja Hipot Šentjernej.

Milan Kučan med govorom (desno Ivan Furlan Kodermac)

Na Graško goro je v organizaciji območne organizacije ZSSS Velenje prišlo veliko delavcev, upokojencev in članov njihovih družin iz Šaleške doline. Spregovoril jim je Marjan Ferčec, sekretar Sinlesa. Vlado, delodajalce in politične stranke je opozoril, naj se s potrpljenjem delavcev ne igrajo več. Sindikati pa bi se po njegovih besedah morali nehati pripraviti med seboj in strniti vrste v korist članstva.

Udeleženci proslave na Graški gori med govorom Marjana Ferčeca.

V Lenartu v osrednjih Slovenskih goricah je praznik dela že v zgodnjih jutranjih urah z budnico naznanila godba na pihala. Nato pa so se številni občani udeležili tradicionalnega prvomajskega pohoda na Zavrh, kjer je bila prvomajska prireditev ob spominski hiši generala in pesnika Rudolfa Maistra.

V številnih krajih v Slovenskih goricah, na Dravskem in Ptujskem polju ter v Pomurju je bilo že na predvečer delavskega praznika veselo, saj so sindikalni zaupniki skupaj s krajani in gasilci pripravili kresovanja in postavljali prvomajske mlaje. Na Štajerskem in v Pomurju se pred nobenim praznikom ne zbere na predprazničnih prireditvah toliko ljudi kot ravno pred prvim majem.

Zveza sindikatov avstrijske dežele Štajerske je v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, Delavsko zbornico Štajerske in avstrijskim inštitutom za spodbujanje poklicnega usposabljanja pred dnevi v Bad Radkersburgu (Radgoni) pripravila konferenco o povezovanju Slovenije in avstrijske Štajerske v omrežje izobraževanja in politike zaposlovanja. Gre za projekt, ki ga je odobrila in finančno podprla Evropska unija. S tem projektom naj bi položili temeljni kamen za poglobljeno in trajno bilateralno sodelovanje delojemalcev in njihovih sindikalnih organizacij iz obmejnih regij obeh držav.

Sindikalna konferenca o povezovanju Slovenije in avstrijske Štajerske v omrežje izobraževanja in politike zaposlovanja

Naša brezposelnost in plače olivajo na razmere pri sosedih

Na konferenci je sodelovalo več kot sto sindikalnih funkcionarjev in zaupnikov ter strokovnjakov iz avstrijske Štajerske in Slovenije, ki so spregovorili o sodelovanju sindikatov z obeh strani meje. V imenu Zveze sindikatov avstrijske Štajerske sta zbrane pozdravila predsednik in sekretar **Walter Pöschel** in **Werner Albler**. Izvršni sekretar za mednarodne odnose predsedstva ZSSS **Pavle Vrhovec** je v pozdravnem govoru dejal, da se na področju zaposlovanja in brezposelnosti Slovenija srečuje z velikimi problemi, ki jih bo v kratkem času zelo težko rešiti. Slovenija je v času tranzicije izgubila veliko delovnih mest, zlasti v delovno intenzivnih panogah. Opozoril je, da na konferenci sodelujejo predstavniki sindikatov iz tistih slovenskih regij, ki so v minule desetletju izgubile največ delovnih mest. Gre za podravsko, pomursko in koroško regijo. V teh regijah je veliko na novo zaposlenih delavcev zaposlenih le za določen čas. ZSSS si je v minulih letih zelo prizadevala za ohranitev delovnih mest in povečanje zaposlenosti, zlasti v industrijskih dejavnostih, vendar pa je bila pri predlogih za spremembe ustreznih zakonskih rešitev v parlamentu le delno uspešna.

Evropi se ni treba bati delavcev iz Slovenije

Vrhovec je opozoril, da je po nekaterih mednarodnih raziskavah izobraženost in usposobljenost delavcev v Sloveniji glede na sosednje regije relativno visoka, kar je zlasti posledica kakovostnega izobraževalnega sistema. Žal pa tega ni mogoče trditi za slo-

venske menedžerje, ki niso dovolj pripravljeni za iskanje novih proizvodov in trgov. Vrhovec je dejal, da so strahovi, da bi delavci iz Slovenije po njeni vključitvi v Evropsko unijo preplavili sosednje države, odveč. "Mislim, da je na te strahove še najbolj duhovito odgovoril znani ekonomist in rektor Univerze v Ljubljani dr. Jože Mencinger, ki je dejal, da se Evropska unija nima kaj bati Slovencev, ker je Slovenija majhna, ker so Slovenci radi doma in ker jim ne gre tako slabo kot prebivalcem nekaterih drugih držav v tranziciji. Če ob tem opozorim še na jezikovne ovire, potem lahko rečem, da bodo v sosednjih državah po vstopu Slovenije v Evropsko unijo delali le tisti delavci iz Slovenije, ki jih te države zares potrebujejo."

Vrhovec je prav tako povedal, da ZSSS že vrsto let zelo dobro sodeluje z Avstrijsko zvezo sindikatov (ÖGB), še zlasti s sindikati na avstrijskem Štajerskem in

Walter Pöschel

Konference se je udeležilo več kot sto sindikalistov z obeh strani meje.

kih, o odnosu kapitala do dela ter o možnostih in pogojih za odpiranje novih delovnih mest. Poleg

na Koroškem. Izrazil je prepričanje, da lahko sindikati v veliki meri prispevajo k boljšemu medsebojnemu poznavanju in razumevanju med državljani iz sosednjih držav.

Werner Alber in **Mihael Stiegler** sta predstavila Zvezo sindikatov avstrijske Štajerske ter avstrijsko delavsko zbornico in njuno delovanje. **Karl Heinz** pa je spregovoril o nujnosti bilateralnega sodelovanja sindikatov obeh držav. Sekretarka območne organizacije ZSSS v Podravju **Vekoslava Krašovec** je predlagala, naj bi sindikati obeh držav skupaj nastopali pri uresničevanju interesov delavcev v Evropski uniji in drugih regionalnih organizacijah, pri dogovarjanju o večanju vpliva sindikatov na socialno partnerstvo, pri preprečevanju socialnega dampinga z uveljavitvijo enakih pravic ter pri vzpostavljanju medsebojne komunikacijske mreže med regionalnimi sindikalnimi organizacijami z obeh strani meje.

Za boljše medsebojno poznavanje

Po besedah Krašovecve bi si morale sindikalne organizacije iz obeh držav prizadevati za vključevanje sindikatov obmejnih območij v evropske integracijske tokove, za krepitev čezmejnega sindikalnega partnerstva, za dogovarjanje pri prevzemanju evropskih delovnih in socialnih standardov in podobno. Zlasti pa bi se morali sindikati boriti za enake pogoje dela migracijske delovne sile. Krašovecva je tudi predlagala, da bi si sindikati iz obeh držav redno izmenjavali informacije o migracijskih tokovih, o ceni dela, o dav-

tega bi se lahko obveščali o problemih brezposelnosti ter o pomanjkanju ali presežkih posameznih kategorij delavcev, o višini življenjskih stroškov ter o plačah in drugih prejemkih delavcev po kolektivnih pogodbah. Zavzela se je tudi za skupno usposabljanje sindikalnih zaupnikov ter za izdajo vodnika za delavce ob meji, v katerem bi skupno predstavili delovnopravno zakonodajo in delavske pravice v obeh državah.

Zanimiva analiza razmer na obmejnem trgu dela

Avstrijski kolegi, zlasti **Franz Heschl**, so predstavili študijo oziroma zbir podatkov o trgu delovne sile na obmejnem območju. Po Heschlovih besedah je gospodarstvo na avstrijskem Štajerskem vedno pretežno proizvodno usmerjeno. V zadnjih letih se je uspelo prilagoditi razmeram na tržišču Evropske unije, zato večina podjetij posluje z dobičkom.

Leta 1998 je delalo na Štajerskem 19.579 tujcev, v celotni Avstriji pa 298.566. Največ tujcev v Avstriji dela na Dunaju ter v Spodnji in Gornji Avstriji. Zaradi odprtja vzhodnih meja in zaradi krize v Jugoslaviji se je v letih od 1989 do 1992 v Avstriji bliskovito povečalo zaposlovanje tujcev. Na Gradiškanskem se je njihovo število povečalo za 4,2-krat, na Štajerskem pa za 1,9-krat. Od takrat naprej se število tujcev na avstrijskem Štajerskem povečuje letno za 1,3 odstotka. Med tujci, ki delajo v Avstriji, je tudi precej delavcev iz Slovenije, čeprav praviloma natančnih podatkov na konferenci niso predstavili.

SINDIKALNI ZAUPNIK

Leta 1998 je v Sloveniji od skupaj 33.700 tujcev delalo le 153 Avstrijcev.

Neugodni pogoji gospodarjenja na obmejnih območjih

Gospodarski rezultati na obmejnem območju avstrijske Štajerske so pod povprečjem celotne regije in države, enako pa velja tudi za obmejna območja v obmejnih regijah v Sloveniji. Meja je torej doslej zaviralno vplivala na gospodarski razvoj v obeh državah. Avstrijski strokovnjaki so

v Avstriji ni nobena razdalja. Tudi sicer so delavci v Sloveniji po nekaterih ocenah manj pripravljeni na dnevne migracije kot delavci v državah Evropske unije.

So delavci v Sloveniji premalo izobraženi?

Kaj pa avstrijski strokovnjaki menijo o kvalifikacijski strukturi delavcev v Sloveniji? "Če uporabimo mednarodno primerjavo kazalcev kvalifikacije (trajanje in struktura izobrazbe), kaže Slovenija zaostanek v primerjavi z

tokov iz obmejnih okrajev v osrednji prostor Gradca je ekonomski položaj družin v obmejnih okrajih blizu povprečja. Zanimivo je, da ženske zaslužijo v povprečju skoraj 30 odstotkov manj kot moški.

Kakor ugotavljajo avstrijski strokovnjaki, je tako kot raven izobrazbe delavcev v obmejnih regijah v Sloveniji tudi raven plač v teh regijah pod nacionalnim povprečjem. V letu 1997 je znašala povprečna mesečna plača zaposlenega v mejnem območju okoli 80 odstotkov ravni povprečne slovenske plače. Med tremi našimi regijami, ki me-

Vinci, Sokrates, Phare, Interreg, Access, Peti okvirni program in Projektni menedžment v Evropski uniji, ki omogočajo in spodbujajo čezmejno sodelovanje.

Helena Grosser

jijo na avstrijsko Štajersko, imajo najvišje plače delavci v Podravju, najnižje pa v Pomurju.

V letu 1996 je bila realna raven plač v Sloveniji za 43 odstotkov pod ravni plač v Avstriji, nominalne plače po valutnih tečajih, ki veljajo v avstrijskih obmejnih bankah, pa so bile v Sloveniji za 64 odstotkov nižje od avstrijskih.

Evropska unija podpira čezmejno sodelovanje

Wolfgang Schabereiter je govoril o subvencijah Evropske unije na področju izobraževanja in zaposlovanja. Cilj projekta in konference je poglobiti stike med institucijami delojemalcev iz obeh držav. Možnosti subvencioniranja Evropske unije je mogoče razdeliti na tri velika področja: ciljna območja Evropske unije, pobude Evropske unije in akcijski programi. Schabereiter je predstavil tudi konkretne programe **Leonardo Da**

Razprava v treh delavnicah

Udeleženci mednarodne konference so v treh delavnicah govorili o problematiki brezposelnosti in zaposlovanja, o problemih širitve Evropske unije ter o bilateralnem sodelovanju. Poročevalci delavnic **Erih Šerbec**, **Vekoslava Krašovec** in **Helena Grosser** so se zavzeli za nadaljevanje plodnih srečanj sindikalistov iz obeh strani meje, saj lahko takšno sodelovanje prinese obilo koristi sindikalnemu članstvu v obeh državah. Razprava v delovnih skupinah je med drugim pokazala tudi, da sindikaliste na avstrijskem Štajerskem skrbi, kaj se bo dogajalo na njihovem trgu dela po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo, še zlasti, ker je že danes v obmejnih okrajih avstrijske Štajerske cena dela nižja zaradi priliva cenejših delovnih sil iz Slovenije. Precej delavcev iz Slovenije prihaja na delo v obmejne kraje v Avstriji tudi na črno, kar še dodatno niža ceno dela pri naših severnih sosedih. Razprava je pokazala, da je rešitev tega problema mogoča samo, če se bo tudi v Sloveniji cena dela hkrati s produktivnostjo postopoma povečala. Zato je nujno, da se sindikati v Sloveniji še naprej odločno borijo za to, da bi se pogoji dela in plače v Sloveniji postopoma izenačili z razvitimi evropskimi državami.

Predsednik Zveze sindikatov avstrijske Štajerske **Walter Pöschel** je ob zaključku konference poudaril, da so postavljeni trdni temelji, na katerih bo mogoče uspešno razvijati sodelovanje med sindikalisti obeh držav.

Tomaž Kšela

Vekoslava Krašovec

Plače v Sloveniji močno zaostajajo za avstrijskimi

Leta 1998 je znašala povprečna mesečna bruto plača na avstrijskem Štajerskem 23.400 šilingov. Raven plač v obmejnih okrajih je bila precej pod to ravni. Zaradi močnih migracijskih

Pavle Vrhovec

v pripravah na konferenco, ki jo je sofinancirala Evropska unija, podrobno proučili tudi probleme brezposelnosti na avstrijskem Štajerskem in v sosednjih slovenskih regijah. Stopnja brezposelnosti na avstrijskem Štajerskem je skoraj za polovico nižja od stopnje brezposelnosti na Koroškem, v Podravju in v Pomurju v Sloveniji. Mobilnost delovne sile na avstrijskem Štajerskem je izredno velika, saj se številni delavci vozijo na delo več deset kilometrov daleč. Za Slovenijo sicer niso znani podatki o migracijskih tokovih delovne sile, vendar pa avstrijski strokovnjaki ugotavljajo, da je naša država značilna nemobilnost delovne sile.

Podatki kažejo, da se iz Pomurja zaradi slabih gospodarskih pogojev in možnosti na trgu delovne sile, zlasti za mlade izobražence, veliko delavcev zaposluje v sosednji Avstriji. Enako velja za delavce iz koroške regije, medtem ko iz Podravja odhaja na delo v Avstrijo manj delavcev. Delavci iz Podravja kljub najvišji stopnji brezposelnosti niso pripravljeni premostiti večjih razdalj, da bi dobili zaposlitev. Le redki so se pripravljeni dnevno voziti na delo in nazaj več kot 50 kilometrov, kar

Seja konference območne organizacije ZSSS na Ptuju

Sekretar območne organizacije Boris Frajnkovič je uvodoma povedal, da na območju Ptuja deluje devet območnih odborov sindikatov dejavnosti, sicer pa ima na območju svoje člane 15 sindikatov dejavnosti. Območna organizacija vsem pomaga v prizadevanjih za spoštovanje pravic, ki jih delavcem dajejo kolektivne pogodbe in delovnopravna zakonodaja.

“Če smo doslej ugotavljali, da še vedno živimo v času, ki je za večino zaposlenih skrajno neugoden, moramo danes ugotoviti, da se v zadnjem času razmere za delavce še slabšajo,” je dejal Frajnkovič. “Težnje za zniževanje pravic zaposlenih se iz dneva v dan stopnjujejo, država se ukvarja sama s seboj, namesto da bi storila vse potrebno za povečanje pravne in socialne varnosti svojih državljanov. Plače so nizke, kršijo se pravice zaposlenih (izplačilo plač, regresa za letni dopust, regresa za prehrano in podobno). Poleg tega čedalje več delodajalcev sklepa delovna razmerja z delavci samo za določen čas. V številnih podjetjih so sindikalni zaupniki pod vedno večjim pritiskom. Pogoji za zdravo in varno delo se prepočasi izboljšujejo, delovni čas je v številnih podjetjih, zlasti trgovskih, problematičen, da ne rečemo suženjski in še bi lahko naštevali.”

Boris Frajnkovič: Več kot 70 odstotkov delavcev na Ptuju prejema nižjo plačo od slovenskega povprečja.

Frajnkovič je povedal tudi, da več kot 70 odstotkov delavcev na Ptuju prejema plače, ki so nižje od povprečne plače v Sloveniji. Delodajalci se izgovarjajo, da morajo delavske pravice zmanjšati zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo in svoje konkurenčnosti na skupnem evropskem trgu, kar je absurdno, saj so pravice delavcev v Evropski uniji večje in ne manjše kot pri nas.

Veliko delavcev potrebuje pravno pomoč

“Žal smo sindikati velikokrat lahko le aktivni opazovalci nepravilnosti, ki se dogaja-

Uspešni v boju za delavske pravice

Na redni letni seji konference območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Ptuj, bila je konec minulega meseca, so ocenili delo območne organizacije v minulem letu in sprejeli program letošnjega dela. V razpravi o organiziranosti ZSSS in osnutku mreže območnih organizacij in pisarn so se odločno zavzeli, naj območna organizacija ZSSS na Ptuju tudi v bodoče ohrani svojo celovitost in samostojnost, saj je z dozdašnjim delovanjem upravičila zaupanje članstva in dokazala smotrnost svojega obstoja.

Dragica Leskova: Lani je območna organizacija dodelila solidarnostno pomoč 73 delavcem.

jo, saj se odločitve sprejemajo v vladi in v parlamentu v obliki takšnih ali drugačnih zakonov,” je med drugim dejal Frajnkovič. Po njegovih besedah pa v boju za delavske pravice premalo aktivno sodelujejo tudi mnogi člani ZSSS, saj se na sindikat zatečejo šele takrat, ko jim delodajalci že grobo kršijo temeljne pravice in so prisiljeni uporabiti pravna sredstva za njihovo izterjavo.

Kakor je dejal Frajnkovič, je v minulem letu območna organizacija ZSSS na Ptuju nudila pomoč in zaščito številnim posameznikom, ki več mesecev niso dobili plač, ki niso prejeli plač po kolektivni pogodbi in ki so jim delodajalci na druge načine kršili pravice. Med drugim je služba pravne pomoči pri območni organizaciji vložila tožbe na delovnem sodišču za 152 delavk Laboda Delte, več kot 100 delavk Delte in Valida pa svoje podjetje še namerava tožiti. Ker to izredno obremenjuje tudi enoto delovnega sodišča na Ptuju, je sindikat vodstvo podjetja že pozval k poravnavi. Vodstvo Laboda je doslej terjatve delavk priznalo, ugovarja samo izračunu njihove višine.

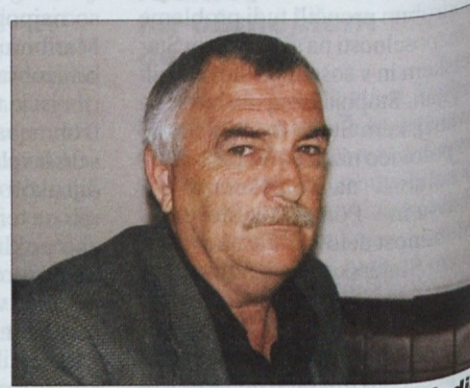
Poleg tega je služba pravne pomoči lani vložila v imenu delavcev na delovno sodišče še okoli 120 tožb, v stečajnih postopkih pa so prijavili terjatve za nekaj več kot 50 delavcev.

Dragoceno usposabljanje sindikalnih zaupnikov

Območna organizacija ZSSS na Ptuju je lani veliko pozornosti posvetila tudi izobra-

ževanju in usposabljanju sindikalnih zaupnikov, ažuriranju evidenc, zbiranju podatkov za jamstveni sklad, nujenju strokovne pomoči članom in sindikalnim podružnicam v podjetjih, strokovni pomoči pri izvedbi stavk in drugim nalogam. “V območni organizaciji ZSSS na Ptuju smo se trudili sproti odzivati na vse dogodke, povezane z ekonomskimi, socialnimi in drugimi vprašanji naših članov, ki so s svojimi vsakodnevnimi težavami, problemi, zahtevami in predlogi tudi sooblikovali delovanje naše območne organizacije,” je sklenil Boris Frajnkovič.

Predsednik nadzornega odbora območne organizacije Zvonko Mlakar je dejal, da je bilo poslovanje gospodarno in varčno. Predlagal je, da člani konference sprejmejo poročilo o delu območne organizacije skupaj z informacijo o realizaciji finančnega načrta za leto 1999 ter finančnim načrtom za leto 2000.

Franc Trbuc: Najbolj uspešnim sindikalnim zaupnikom bi morali dodeliti priznanja.

Drago Plajnshek je predstavil delovanje komisije za kadrovska vprašanja in priznanja. Ta je lani izvedla postopek za izvolitev sekretarja območne organizacije in članov nadzornega odbora, ki jim je potekel mandat.

Za 1,4 milijona tolarjev solidarnostnih pomoči

Dragica Leskova je poročala o delu komisije za socialna vprašanja, ki je lani s finančnimi sredstvi pomagala 73 delavcem v stiski. Povprečno so posameznemu delavcu dodelili 18.300 tolarjev pomoči, skupno pa

so za socialne pomoči namenili blizu 1,4 milijona tolarjev. Največ vlog za solidarnostno pomoč je komisija prejela od delavcev v kovinski, tekstilni in trgovinski dejavnosti.

V razpravi je Franc Trbuc iz Agisa opozoril, da so postopki pred delovnim sodiščem dolgotrajni, saj je sodišče preobremenjeno. Zato bi bilo zares koristno, če bi se Deltine

Člani konference so se zavzeli za ohranitev samostojne območne organizacije ZSSS na Ptuju.

delavke ob pomoči sindikata z vodstvom podjetja sporazumele o izplačilu terjatev. Če sporazum ne bo mogoč, pa bodo morale delavke svojo pravico izterjati preko sodišča. Trbuc je prav tako dejal, da bi morali več pozornosti posvetiti priznanjem sindikalnim aktivistom. “Če že nimamo finančnih sredstev, da bi najbolj prizadevnim sindikalnim funkcionarjem in zaupnikom lahko dodelili kakšno nagrado, jim lahko izrazimo vsaj priznanje za delo,” je dejal. Predlagal je, da bi tudi območna organizacija začela podeljevati svoja priznanja.

Zora Pliberšek iz mestne občine se je zavzela, da bi imeli na območju več informacij o delovanju posameznih sindikatov dejavnosti, saj je za sindikalno delo izjemno pomembno, da se sindikalni zaupniki med seboj poznajo ter da širše poznajo sindikalne probleme.

Predsednik območnega odbora sindikata upokojencev Edo Kupčič je zelo pozitivno ocenil delovanje območne organizacije. Dejal je, da lahko sindikat upokojencev območni organizaciji veliko pomaga, saj njegovim članom delodajalci nič več ne morejo.

Obsežen program dela

V razpravi o programu dela za letošnje leto je Alojz Horvat predlagal, da bi območna

organizacija posvetila več pozornosti tudi sindikalnim športnim aktivnostim. Zato so imenovali novo komisijo za šport in rekreacijo. Vodil jo bo Alojz Horvat, v njej pa so še Ivo Potočnik iz Taluma in Majda Planinc iz Planike Majšperk.

Majda Horvat iz Valida je predlagala, da bi območna organizacija delavcem v tem

Enotno za samostojno območno organizacijo ZSSS Spodnje Podravje

Člani konference so govorili tudi o osnutku mreže območnih organizacij ZSSS in sindikalnih pisarn, ki ga je za javno razpravo pripravilo predsedstvo ZSSS. Po njem bi se samostojna organizacija Ptuj priključila območni organizaciji v Pomurju ali v Podravju. Člani konference so drug za drugim poudarjali, da ne morejo pristati na ukinitve območne organizacije, saj dela dobro, z njenim delom pa so člani in sindikalne podružnice zadovoljni. Zakaj bi spreminjali nekaj, kar je dobro in utečeno, so se spraševali člani konference. Poudarili so, da območna organizacija Ptuj izpolnjuje vse kriterije, da še naprej ostane samostojna. Prakso, da so se v Ljubljani o organiziranosti ZSSS na Ptuju pogovarjali brez Ptujčanov, pa so ocenili za nesprejemljivo.

Po razpravi je konferenca sprejela sklep, da osnutek mreže območnih organizacij ZSSS in sindikalnih pisarn za območno organizacijo Ptuja ni sprejemljiv, saj izpolnjuje vse pogoje za samostojno delovanje. Konferenca vztraja, naj predsedstvo svoj predlog umakne in območni organizaciji ZSSS Ptuj zagotovi samostojnost in status pravne osebe. Če odgovorni sklepom konference ne

Zora Pliberšek se je zavzela za boljše obveščanje v ZSSS.

bodo prisluhnili, bodo na Ptuju o tem vprašanju organizirali sindikalni referendum.

Svobodni sindikati na Ptuju torej želijo imeti samostojno območno organizacijo Spodnje Podravje, v katero bi se lahko po želji vključili tudi sindikalisti iz Ormoža. Seveda pa jih Ptujčani k temu nič ne nagovarjajo.

Konferenco so sklenili z razpravo o organiziranju prvomajske proslave, ki je vsako leto najbolj množična delavska prireditev na Ptuju. “Izročilo prvega maja je čedalje bolj pisano na kožo slovenskim delavkam in delavcem,” je dejal Boris Frajnkovič.

Tomaž Kšela

Edo Kupčič: Območna organizacija ZSSS na Ptuju deluje izjemno dobro in uspešno.

Sindikalna lista

Maj 2000 Gospodarske dejavnosti Javni sektor*
(temelj je SKP za gospodarstvo) (nekdanje negospodarstvo)

Prvi del SIT SIT

1. Dnevnice		
– cela dnevica (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.869,00
– polovična dnevica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.933,00
– znižana dnevica (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.347,00
2. Kilometrina (od 4. 4. 2000 dalje)	43,80	43,80
3. Ločeno življenje*	73.836,00	56.473,00
4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2000)		
– po SKPGD (na delovni dan)	572,00	572,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	55.846,00	47.476,00
– za 20 let	83.769,00	71.213,00
– za 30 let	111.692,00	94.951,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	369.180,00	539.199,00
– oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		– oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči*		
– po SKPD – ob smrti delavca	110.754,00	94.951,00
– ob smrti v ožji družini	55.377,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 1. 2000)	74.262,00	74.262,00
5. Zajemčena plača	40.941,00	40.941,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	107.712,00
– ali največ	125.813,00	

(70 % povprečne slovenske plače)

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

Sindikat prometa in zvez Slovenije Položaj Letališča Maribor je treba urediti

Delavci Aerodroma Maribor prejemajo zajamčene plače z nekaj mesečno zamudo (v začetku maja so dobili plačo za februar). Delavci so pripravljeni delati, vendar jim neurejen status podjetja omogoča le životarjenje in umiranje na obroke.

Sindikat delavcev prometa iz zvez Slovenije je z zares nevzdržnimi razmerami seznanil vse dejavnike v državi in zahteval, da uredijo status podjetja. Žal premikov ni, od obljub pa delavci ne morejo sebi in svojim družinam zagotavljati preživetja.

Opozoriti moramo, da so delavci Aerodroma Maribor dobili na sodišču tožbo za neizplačane plače in regrese iz preteklih let. Morda je edino upanje delavcev, da se bo z uveljavitvijo sodne odločbe za njihove terjatve iz prejšnjih let položaj le pričel spreminjati. SDPZ podpira delavce pri prizadevanjih za ohranitev podjetja in uveljavljanje njihovih pravic. Od lastnikov in drugih dejavnikov pričakujemo ureditev razmer v podjetju.

Sindikat Avrigo podpira prizadevanja za izboljšanje položaja podjetja

Sindikat podjetja Avrigo d. d. Nova Gorica, ki ga vodi predsednik Emil Prohan, je pred dnevi obravnaval gospodarski položaj podjetja. Seje se je poleg vodstva podjetja udeležila tudi sekretarka SDPZ Cvetka Gliha.

Sindikat podjetja je sprejel oceno poslovanja podjetja, v kateri so ugotovljene nekatere napake v preteklosti, in podprl ukrepe za izboljšanje položaja podjetja.

Sindikat zahteva, naj izboljšanje poslovnih rezultatov vpliva na povečanje plač delavcev. Vodstvo podjetja naj sindikat sproti informira o poslovnih rezultatih. Na podlagi rezultatov v letošnjem prvem polletju pa naj pripravi izhodišča za povečevanje plač delavcev. Pogajanja o povečanju plač med sindikatom in vodstvom podjetja bodo v začetku septembra. Udeleženci sestanka so se strinjali, da so skupni sestanki vodstva in sindikata podjetja nujni za medsebojno informiranje in odpravljanje sprotnih problemov.

Brane Mišić

PRAVNI SVETOVALEC

Lučka Böhm, svetovalka Predsedstva ZSSS

Upokojitev zasebnega avtoprevoznika

Vprašanje: Rodil sem se 16. maja 1948. Sem mali obrtnik – avtoprevoznik. Marca letos sem imel že štiri leta benefikacije, za katero ves čas plačujem prispevke. Dokupil sem si tudi pokojninsko dobo za čas dela na domači kmetiji po svojem 15. rojstnem dnevu in čas služenja vojaškega roka. Marca letos sem imel po mojem izračunu z benefikacijo vred že 38 let in 2 meseca pokojninske dobe. Pri 54. letu starosti bom imel že več kot polnih 40 let pokojninske dobe. Kdaj se bom lahko upokojil?

Odgovor: Moški se lahko upokoji pred 58. letom starosti le na račun beneficirane delovne dobe. Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/1999) v 430. členu določa, da imate tisti, ki ste 31. decembra 2000 delali na beneficiranem delovnem mestu in imeli najmanj 25 let pokojninske dobe, do upokojitve pravo

do štetja zavarovalne dobe s povečanjem (do benefikacije) in do znižanja starostne meje po predpisih, ki so veljali do konca leta 1999.

To pomeni, da se boste lahko upokojili, ko boste z benefikacijo vred dopolnili vsaj 40 let pokojninske dobe in ko boste hkrati dopolnili potrebno starost. Zase boste to starost ugotovili tako, da

boste od 58 let odšteli 4 leta in nekaj mesecev benefikacije (odvisno od do leta 2002 dopolnjenih mesecev benefikacije). Dejansko se boste lahko upokojili že okrog 54. leta starosti.

Opozarjam vas na polno starost, nov institut v pokojninskem sistemu. Ta bo leta 2002, ko boste vi dopolnili 54 let, za moške že 59 let in 6 mesecev. Polna starost se zmanjša za dopolnjene mesece benefikacije. V vašem primeru torej tudi za 4 leta in nekaj mesecev oziroma na približno 55 let (odvisno od do leta

2002 dopolnjenih mesecev benefikacije). Trajnemu zmanjšanju pokojnine za vsak mesec upokojitve pred polno starostjo za 0,3 odstotka se lahko izognete le s čisto delovno dobo, v kateri ne sme biti dokupa časa vojaškega roka. V čisto delovno dobo pa se šteje tako beneficirana delovna doba kot dokup časa opravljanja kmetijske dejavnosti. Če vam bo zdravje dopuščalo, se vam bo zato morda izplačalo zavarovanje podaljšati še za toliko, da boste dopolnili polnih 40 let čiste delovne dobe.

NA LSE VE...

Delodajalec mora nosečim in doječim materam med odmori zagotoviti primeren prostor z ležišči, kjer se lahko spočijejo. Sobe z ležišči morajo imeti na razpolago tudi med delovnim časom, če tako narekujejo zdravstveni razlogi.

Vir: Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/1999), s katerega zahtevami morajo delodajalci uskladiti delovna mesta najkasneje do aprila 2001.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije

Prodajalke in prodajalci ob nedeljah doma!

V. d. ministra za ekonomske odnose in razvoj Marjan Senjur je v Uradnem listu Republike Slovenije št. 36, z dne 26. 4. 2000, objavil spremembe Pravilnika o obratovalnem času prodajaln, ki pomembno izboljšujejo položaj in življenjske pogoje delavcev v tej pomembni gospodarski dejavnosti.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije sicer ni izbojeval vseh bitk, je pa zagotovo dobil vojno z oblastjo in delodajalci, saj spremembe Pravilnika o obratovalnem času prodajaln uvajajo za delavce - prodajalke in prodajalce - naslednje novosti in ugodnosti:

1. obratovalni čas ob nedeljah ni več redni obratovalni čas, kot je določal prejšnji pravilnik,
2. merila in kriterije za dežurne trgovine, ki poslujejo izven rednega obratovalnega časa, morajo sprejeti lokalne skupnosti,
3. kriteriji za določanje dežurnih trgovin so:
 - gostota dežurnih prodajaln glede na število prebivalcev v okolišu prodajalne in
 - spoštovanje delovnopravne zakonodaje in kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije,
4. obratovalni čas posameznih prodajaln v nakupovalnih centrih in trgih (izven rednega obratovalnega časa) se lahko spremeni le ob soglasju posameznega trgovca.

S temi spremembami bo ob povečani odgovornosti lokalnih skupnosti, delodajalcev in inšpekcijskih služb ter ob budnosti našega sindikata trgovkam in trgovcem zagotovljena pravica do dnevnega, tedenskega in letnega počitka in boljšega družinskega življenja.

V Sindikatu delavcev trgovine Slovenije menimo, da so naši večmesečni napor ob podpori javnosti in sredstev obveščanja rodili sadove. Prepričani smo, da je to najlepše darilo 95.000 delavkam in delavcem trgovine za 1. maj - praznik dela.

*Franci Lavrač, predsednik
Sandi Bartol, sekretar*

Ciril Sešek in Tone Hočevar, predsednik in podpredsednik konference Vele Domžale

Konferenca sindikata Vele konstituirana

Sredi aprila se je po trimesečnih pripravah konstituirala konferenca sindikata Vele. Za predsednika je bil izvoljen Ciril Sešek iz enote Domžale, za podpredsednika pa Tone Hočevar iz enote Grosuplje.

Ustanovne seje konference sindikata Vele so se udeležili člani uprave družbe Vele, sekretar SDTS in sekretarka območne organizacije.

Konferenca sindikata Vele bo skrbela za poenoten sistem obveščanja ter zastopala in uveljavljala skupne interese in stališča članstva v družbi in navzven.

Novoizvoljenemu vodstvu konference želimo veliko uspehov!

JOŽICA, VESNA, BARBKA ... in druge vabijo

Brez zgražanja, prosim! Tole je čisto spodobno vabilo. In "dekleta", ki vabijo, so počitniške prikolice, skrite v senčnem borovem nasadu na Krku, v Premanturi, Umagu, Luciji in Fiesi.

Počitniške prikolice so last Območne organizacije ZSSS Domžale. Skromno, vendar funkcionalno opremljene nudijo ne preveč zahtevnemu gostu vse, kar za dopustovanje na morju potrebuje. V vsaki hišici je pet ležišč, kuhanje je mogoče na prenosnem kuhalniku in žaru.

Morje je čisto blizu in prav blagodejno je šumenje njegovih valov, ki se prepleta s šelestenjem v borovih krošnjah.

Ce želite letovati v omenjenih krajih, čimprej pokličite na sedež Območne organizacije ZSSS Domžale, tel. 01/72-41-325.

Medregijski sindikalni svet na internetu

Na Fernetičih je bilo pred prazniki že peto tradicionalno prvomajsko srečanje predstavnikov sindikatov CGIL, CISL in UIL Furlanije-Juljske krajine, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacije 90. Tokratno srečanje je bilo povezano s svečano predstavitvijo spletne strani medregijskega sindikalnega sveta z dvojezičnim pregledom najpomembnejše slovenske in italijanske delovnopravne in socialne zakonodaje ter nekaterih kolektivnih pogodb, ki nastaja v okviru programa Interreg II.

Roberto Treu je uvodoma poudaril, da je medregijski sindikalni svet Furlanije-Juljske krajine in Slovenije prvi med 36 evropskimi obmejimi sveti, ki ima svojo spletno stran, prav tako pa se je zgodilo prvič, da so pomoč iz programa Interreg II ponudili družbeno-socialnemu dejavniku,

ne pa javni ustanovi ali podjetju. Opozoril je še, da spletna stran daje možnost za argumentirano soočenje z delodajalci na obeh straneh meje in omogoča informiranje o čim boljših pogojih za sklepanje kolektivnih pogodb.

Sekretar ZSSS Rajko Lesjak je poudaril, da medregijski sindikalni svet vedno ponudi kaj novega in koristnega za delavce na obeh straneh meje. Pred leti je tako izdal dvojezični vodnik za delavce. Delovanje sveta in nova spletna stran sta sindikalni odgovor na finančno in ekonomsko globalizacijo. Medregijski sindikalni svet vzpostavlja to področje brez meja. Lesjak se je zavzel za to, da bi na spletno stran dodali tudi meddržavne pogodbe in sporazume in tako zakokružili celotno ponudbo.

Spletno stran www.csifvgslo.org je s pritiskom na gumb odprl podpredsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Miloš Budin. Dejal je, da je bilo v preteklosti veliko nezaupanja med delavcem in strojem, sedaj pa sindikati izkoriščajo računalnike za hitro in koristno posredovanje informacij in medsebojno sodelovanje.

Pavle Vrhovec

Sindikat GIOSA vabi na Spomladansko sindikalno delavnico,

ki bo 18. in 19. maja v Hotelu Barbara v Fiesi.

Delovni program: spremembe kolektivne pogodbe dejavnosti, znanje za naslednje tisočletje, nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, prostovoljno dodatno zavarovanje, izračun plače v kulturnih ustanovah, finančno poslovanje sindikata, kolektivne in avtorske pravice.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalna seminarja

Učinkovito soupravljanje*

PROGRAM SEMINARJA:

Tema I:

NAČIN IN STRATEGIJA DELOVANJA SVETA DELAVCEV

Predavatelj: Milan Utroša, izvršni sekretar v ZSSS

Tema II:

VLOGA IN NALOGE SVETA DELAVCEV NA PODROČJU STATUSNIH IN KADROVSKIH ZADEV TER REŠEVANJA SPOROV Z DELODAJALCI

Predavatelj: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS

Tema III:

SOUPRAVLJANJE DELAVCEV TER VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Predavateljica: Lučka Böhm, svetovalka v ZSSS

Tema IV:

KOLEKTIVNE POGODBE IN SOUPRAVLJANJE

Predavateljica: Metka Roksandić, izvršna sekretarka v ZSSS

Tema V:

VLOGA SVETA DELAVCEV NA PODROČJU PLAČ TER PRI OBRAVNAVI GOSPODARSKIH REZULTATOV DRUŽBE

Predavateljica: Vekoslava Krašovec, sekretarka Območne organizacije ZSSS Podravje.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

* **Prijavnica za izobraževalni seminar UČINKOVITO
SOUPRAVLJANJE** je bila objavljena v prejšnji številki.

Opomba: Prosimo, da podatke v naročilnici izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje!

**PRIJAVNICA za izobraževalni seminar POMEN, VLOGA IN NAČINI
DELA NADZORNEGA SVETA 6. in 7. junija 2000 v SIC v Radovljici**

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

.....

.....

- delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

.....

Davčna številka plačnika:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NE

- naziv in sedež družbe:

Član sveta delavcev: DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

- druge funkcije v sindikatu (navedite):

Telefonska številka: - doma: - v službi:

OPOMBA: Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Datum:

Pomen, vloga in načini dela nadzornega sveta

Namen programa je teoretična in praktična usposobitev za kakovostno in odgovorno opravljanje nalog nadzornega sveta.

Seminar je namenjen delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, članom svetov delavcev ter sindikalnim funkcionarjem in strokovnim delavcem sindikatov dejavnosti, območnih organizacij ZSSS in Zveze ter sindikalnim zaupnikom.

Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Seminar bo 6. in 7. junija 2000 v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1.

PROGRAM:

I. modul: POMEN IN VLOGA NADZORNIH SVETOV

Nadzorni sveti v Sloveniji: praksa, problematika, odprta vprašanja, formalno pravni okvir delovanja nadzornih svetov, tipologija nadzornih svetov: velikost in strukture, načini delovanja in sestava nadzornih svetov, imenovanje in odpoklic članov nadzornih svetov, temeljne vloge in odgovornosti nadzornih svetov pri upravljanju

Predavatelj: Leonardo F. Peklar, univ. dipl. pravnik, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev, glavni direktor družbe Socius d. d., Ljubljana

II. modul: NADZORNI SVET: RAZLIČNE INTERESNE SFERE IN NJEGOVO DELOVANJE

Nadzorni svet in obvladovanje strateških sprememb, interesne sfere in pozicioniranje nosilcev moči, nadzorni svet in temeljna razmerja do: uprave (ocenjevanje članov uprave), skupščine d.d., sveta delavcev, revizorja in sindikata

Predavatelj: dr. Borut Bratina, strokovnjak za področje gospodarskega prava in docent na Ekonomsko poslovni fakulteti Univerze v Mariboru

III. modul: NAČINI DELA NADZORNEGA SVETA

(Priprava člana NS na sejo), NS in organizacijska kultura: vzroki in posledice, NS: skupina, team ali posamezniki, lastnosti in vrednote ter vloga znanja, sinhronizacija delovanja članov NS, vodenje sestankov; pogajanja, javno nastopanje, poslovna etika in morala, poslovni bonton

Predavatelj: Marjan Peršak, specialist za menedžment, magister sociologije, strokovnjak za korporacijsko kulturo in strateški menedžment Bogdana Herman, prof. slavistike, strokovnjakinja za poslovno komuniciranje, poslovni bonton, retoriko; mednarodna licenca trenerja Treninga Dale Carnegie

IV. modul: OCENJEVANJE DELA NADZORNEGA SVETA IN UPRAVE - delavnica

Sinhronizacija dela NS, samoocenjevanje dela posameznih članov NS in NS kot organa, poročanje o delu NS skupščini delničarjev, oblikovanje novega predloga za člane NS kot posledica ocenjevanja, kriteriji za ocenjevanje, posebne naloge predsednika NS ob ocenjevanju, revizija poslovedenja (management auditing) kot nova oblika dela, komisije NS, njihova vloga in pomen

Predavatelj: Leonardo F. Peklar, univ. dipl. pravnik, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev, glavni direktor družbe Socius d. d., Ljubljana

Metode dela: predavanja, razprave, individualno in skupinsko delo, proučevanje primerov, delavnice.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 31. maja 2000.

Seminar bomo izvedli, če bo 20 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 30.000 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar VIII, sklic na številko 13."

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 7.800 SIT).

Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 061/1341-238 in pri Jožici Anžel tel. 061/1341-239, faks 061/1334-279 in 061/317-298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRAVNI NAŠVETI

Piše:
Lidija Jerkič

43. člen – izobraževanje delavca v lastnem interesu

Delavci imajo pravico, da se izobražujejo v svojem interesu ali v interesu delodajalca, delodajalec pa lahko delavce napoti na izobraževanje. Pravico do prostih delovnih dni, namenjenih za izobraževanje, imajo v skladu s 43. členom kolektivne pogodbe dejavnosti in v povezavi z 32. členom splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo delavci, ki se izobražujejo v interesu delodajalca, oziroma delavci, ki jih je na izobraževanje napotil delodajalec. Delavci, ki se izobražujejo v lastnem interesu, pa imajo pravico do odsotnosti iz 4. odstavka 43. člena le, če je tako dogovorjeno s pogodbo iz 5. odstavka istega člena.

49. člen – sodelovanje v višjih oblikah sindikalnega organiziranja

V skladu z 49. členom kolektivne pogodbe dejavnosti delodajalec zagotavlja določen obseg plačanih ur sindikalnega dela med delovnim časom. Kolektivna pogodba v prvem odstavku izrecno našteva primere sindikalnega dela. V drugem odstavku je določeno, da se v tako določeno število ur ne všteva sodelovanje v višjih oblikah sindikalne organiziranosti.

Delavci, člani obalnega sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije, ki so se udeležili protestnega shoda, niso sodelovali v višji obliki sindikalnega organiziranja, saj obalni sindikat ni povezan s Sindikatом kovinske in elektroindustrije (SKEI), ki je bil organizator protestnega shoda. Zato za njih ne pride v poštev določilo 49. člena kolektivne pogodbe dejavnosti.

Na komisijo za razlago splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo je komisija naslovila tale predlog za razlago prve alineje 2. odstavka 40. člena:

“V prvi alineji 2. odstavka 40. člena SKPG je določeno število ur za delo sindikatov. Drugi stavek te alineje določa, da se v tako določeno število ur ne všteva sodelovanje sindikalnih zaupnikov v organih sindikalnih central in v organih sindikatov dejavnosti - na višjih nivojih. Vprašanje je: ali ta določba predstavlja neposredno podlago za plačilo nadomestila plače s strani delodajalca sindikalnemu zaupniku za čas sodelovanja v organih sindikalnih central in v organih sindikatov dejavnosti - na višjih nivojih (poleg plačanih ur po 1. odstavku).”

Komisija je poleg tega priporočila podpisnikom kolektivne pogodbe, da ob prvih pogajanjih za spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe dejavnosti pravice in pojme iz 49. člena jasneje opredelijo.

62. člen. – dodatek za popoldansko delo

V zvezi z dodatkom za izmensko delo je komisija že zavzela naslednje stališče:

“Dodatki, ki jih opredeljuje 64. člen kolektivne pogodbe dejavnosti, so namenjeni delavcem za delo v delovnem času, ki je zanje manj ugoden. Za delo v popoldanski izmeni delavcu pripada 10 odstotkov dodatka od osnovnega osebnega dohodka, pri čemer komisija meni, da ta dodatek pripada tudi delavcem, ki delajo stalno samo popoldan. Pri tem komisija izhaja iz osnovnega namena dodatka, torej povečanja plače zaradi dela v delovnem času, ki je manj ugoden za delavca.”

Temu stališču komisija za razlago nove kolektivne pogodbe dejavnosti dodaja, da je delavec upravičen do dodatka le, če je delo organizirano v izmenah.

SOLIDARITY

(19.)

ZGODOVINA SVETA NAS UČI
O BEDI, KI JO JE POVZROČIL
EGOIZEM, IZDAJALCI ...

SOLIDARNOST Pomeni ENOTNOST,
KI TEMELJI NA SKUPNIH INTERESI
IN IDEALIH. Pomeni, DA SO INTERESI
POSAMEZNIKA ŽRTVOVANI ZA SKUPNE.

NE ZANIMAJO
ME SINDIKALNE ZADEVE.
POSVEČAM SE
ŠEFOVSKIMI

Torej NAMESTO DA POSAMEZNIK
POSTANE PETELIN NA SVOJEM GNOJU,
BOMO DRUG DRUGEMU POMAGALI
POSEČI BOLJŠE PLACE IN POGOJE
DELA.

STRINJAMO SE Torej BRATJE
IN SESTRE, DA BOMO PODPIRALI
MAJHNE SINDIKATE V NJIHOVEM
BOJU, VAROVALI JIH BOMO IN JIM
NUDILI POMOČ IN SREDSTVA.

KORISTNI
NOVINARJI

POLITIČNI
LOBI

POVEZAVE MED
SINDIKATI

SINDIKALNA
SPLETNA
STRAN

Amnesty
Internatic

HVALA ZA
POROČILO, PROFESOR.
ZELO NAM JE
KORISTILO.

DANES MORAMO PONOVO UVELJAVITI SOLIDARNOST
Z NEPRESTANIM SODELOVANJEM IN IZMENJAVO MED
SINDIKATI, DRUGIMI ORGANIZACIJAMI IN POSAMEZNIKI,
KI IMAJO ENAKE CILJE.

KAJ MENITE,
KATERI JE NAJVEČJI IZZIV
SOLIDARNOSTI
DANES?

POTREBNO BO POISKATI
ODGOVOR NA NEZAPOSLENOST IN
SOCIALNO OSAMO ...

... KI STA POGOSTO
POSLEDICA SEDANJEGA SISTEMA
GLOBALNE EKONOMSKE RASTI,
KAJNE?

NAMESTO TVOJEGA
GESLA "ZDRUŽENI
OBSTAJAMO" SMO ŽRTVE
GESLA "DELI IN
VLADAJ!"

[illegible]

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 17 (5. 5. 2000):

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 2 _____ 3 _____

5 6 7 8 9 6 1 10 11 8

12 4 6 1 13 14 8

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 15. maja 2000.**

Pravilna rešitev gesel iz 15. letošnje številke Nove Delavske enotnosti:
1. *STEPMOM*, 2. *JULIA ROBERTS*, 3. *RICHARD GERE*, 4. *RUNANAY BRIDE*.
Nagrado 5000 tolarjev prejme **Merlin Gulan**, Rojčeva 22, 1110 Ljubljana.